ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co drugi tydzień.

Rok 5 CHOJNICE, Nr. 13

Państwowa pomoc rolna.

Celem przyjścia z pomocą rolnikom, których oziminy uszkodzone przez długotrwałe mrozy i wymagają powtórnego nawożenia saletrą, Państwowy Bank Rolny, Oddział w Poznaniu, udzielać będzie rolnikom bezprocentowego kredytu w saletrze chorzowskiej na warunkach następujących:

1)35-proc: azotan amonu (saletra amonowa chorzowska) po zł. 100 za 100 kg. loco wagon Chorzów, z doliczeniem kosztów opakowania po zł. 1,80 za skrzynkę, zawierającą 50 kg. towaru.

2) 15 i pół procentową saletrę chorzowską (nitrofos) po zł. 46 za 100 kg. łącznie z opakowaniem, loco wagon Chorzów.

3) Kredyt płatny jest do dnia 1 lutego 1929 r.

Kredyt udzielany będzie albo bezpośrednio rolnikom (tak wielkim jak i małorolnym) w ładunkach całowagonowych, względnie półwagonowych, albo za pośrednictwem Organizacyj rolniczych (spółdzielni, syndykatów i t. p.).

Rolnicy, pragnący otrzymać powyższe nawozy, winni złożyć w Państwowym Banku Rolnym, w Oddziale w Poznaniu, stwierdzenie oraz Starostwa Izby Rolniczej, że oziminy ich wymagają powtórnego nawożenia.

Wszelkich informacyj udziela Państwowy Bank Rolny, Oddział w Poznaniu, ul. Kantaka nr. 10.

Dobre rady gospodarskie

Robaki u koni.

W jaki sposób usunąć z przełyku u koni robaki barwy czerwonej? Wpijają się one jednym końcem w gardło.

Są to tak zwane liszki gza żołądkowego lub jelitowego, bardzo do siebie podobne. Nagromadzają się też one często w żołądku i kiszkach i nieraz wywołują śmierć konia. W celu zapobiegawczym należy w czasie od maja do października zwracać pilną uwagę na konie, szczególniej przy doglądzie wieczornym, czy nie jest który koń pokryty na łopatce, na szyi lub na przednich nogach białemi jajeczkami, przylepionemi do włosów. Jajeczka te bywają też przyczepione do nozdrzy i do warg konia. Po zauważeniu trzeba je zaraz usunąć przy pomocy szczotki, przez zeskrobanie tępym nożykiem lub też zwilżonemi w słonej wodzie palcami.

Chów świń na boczki.

Z przemówienia wstępnego, wygłoszonego przez prof. Dr. Zygmunta Moczarskiego na Walnem Zebraniu członków Towarzystwa Hodowców trzody chlewnej w Poznaniu, drukowanego w „Przeglądzie Hodowlanym“ podajemy poniższe wskazówki:

Opas na boczki prowadzimy zasadniczo dwojako. Zwykle zaczynamy w wieku ośmiu tygodni czyli niespełna sześćdziesięciu dni, prowadząc tucz intensywny od samego początku mieszanką zbożową i mlekiem chudem w ciągu 125—135 dni. W ten sposób w wieku 6—7 miesięcy otrzymujemy sztukę wagi przeszło 90 kg. dającą po zabiciu przeszło 60 proc. boczku eksportowego, około 25 proc. mięsa nieboczkowego oraz 12 i pół proc. odpadków. Przy forsownem żywieniu matki prośnej, jednak bez jej tuczenia, można rozpocząć tucz wcześniej i w rezultacie otrzymać taki sam produkt o 1 do 2 tygodni wcześniej. Przeciwnie, przy gorszem żywieniu macior i mniej rasowym materjale osiągnięcie 90 kg. żywej wagi może się opóźnić znacznie ponad normę, przyczem otrzymywany towar bywa gorszej jakości.

Drugą metodą tuczenia jest rozdzielnie opasu na dwa okresy 6—8 tygodniowe. Prosię jest przez 120 dni żywione na mięso, przy tem w wieku 5 pół. do 6 miesięcy osiąga wagą 70 kg. poczem forsownie żywione na tucz w ciągu dwudziestu paru dni dochodzi do pożądnej wagi 93 do 93 kg. Ten sposób tuczu wymaga szczególnie starannego doboru pasz białkowych. zarówno w wieku płodowym (za pośrednictwem matki), jak w wielu oseska (przez pokarm matki i dokarmianie, jak wreszcie, po odłączeniu. W trzytygodniowym okresie właściwego tuczu pasze muszą być również bardzo starannie dobierane, jednakże powinny być uboższe w białko, niż w okresie żywienia na mięso. Wyniki otrzymywane tą metodą niewiele ustępują wynikom pierwszym, mają tę gospodarczą przewagę, że pozwalają na zmianę kierunku opasu na mięsny, a nawet późniejszy słoninowy, przez co hodowca jest mniej uzależniony od rynku zbytu.

Krwawe mleko.

U krów mlecznych, zwłaszcza dobrze odżywionych pojawia się często siara, bądź mleko zmieszane z krwią jako następstwo większego napływu krwi w ostatnim okresie ciąży do wymienia. Zdajanie jest konieczne. Wymię należy przymywać dwa do trzy razy dziennie kwaśną wodą lub wodą. Burowa przez 5 do 10 minut. Schorzenie nie jest niebezpieczne.

Nawozy sztuczne pod jęczmień.

Jakie nawozy sztuczne zastosować pod jęczmień? Ziemia w dobrej kulturze. Ogólnie możemy tylko powiedzieć, że jęczmień siać należy po okopowych, a szczególnie dobrze udaje się po ziemniakach. Wtedy przeważnie nie potrzebuje zasilenia nawozami sztucznemi. Dobrem przedpolnem są także motylkowe, a wtedy, gdy jęczmień przeznaczony jest na potrzeby gospodarskie jak kasza i śrut.

Jeśli chodzi o użycie nawozów pomocniczych to jęczmień przedewszystkiem jest wdzięcznym za nawożenie potasem, czy to w postaci soli potasowej, czy też kainitu. Na ha byłoby wskazanem dać około 200 kg. soli potas. 30 proc. lub odpowiednią ilość kainitu. Nawożenie fosforem wymaga pewnych ostrożności, albowiem nawozy fosforowe przyspieszają dojrzewanie pospolicie przez rolników „przypaleniem“ zwane. Jeśli ziemia jest uboga w azot należy dać około 100 — 150 kg. nitrofosu lub saletry chilijskiej.

Łubin czy gryka po życie jako poplon.

Natychmiast po sprzęcie żyta należy ściernisko zaorać płytko 4—5 cm. i rozsiać łubin żółty przykry-

wając go bornami. Bronowanie wykonać należy w kierunku orki, ażeby jak najmniej na wierzch wyciągać ściernì. Zasprężynowanie ścierniska nie wystarczy o ile ma być siany łubin. Zabieg ten stosować można tylko wtedy, jeżeli niema czasu na wykonanie podorywki i jeżeli nic na ściernisku się nie sieje.

O ile zamierza się i w tym roku jesienią na tem polu siać żyto, to zachodzi obawa, że łubin dobrze nie wyrośnie z powodu krótkiego czasu, a gdyby nawet wyrósł to bezpośrednio po wykonaniu przyorania łubinu żyta siać nie można, potworzą się bowiem między skibami znaczne przestrzenie wolne, a łubin gnijąc podwdował będzie powolne osiadanie ziemi, co może narazić żyto na przerywanie korzonków i tak i słabsze krzewienie. Najlepiej było wsiać łubin w żyto i tak dokonać sprzętu, ażeby w czasie kośby czy żęcia nie uszkodzić łubinu. Radzimy na polu tem po przyoraniu łubinu późną jesienią lub na wiosnę na rok przyszły zasadzić ziemniaki. Gryki na zielony nawóz siać nie należy, gdyż nie dostarcza glebie tak ważnego składnika w odżywianiu się oślin jakim jest azot.

Zaliczki pożyczki dla plantatorów tytoniowych.

Plantatorzy tytoniu, którzy uprawiać będą tytoń na powierzchni, przewyższającej najniższy wymiar przepisany do uprawy tytoniu (w okręgach małopolskich 600 m^2, w innych okręgach 500 m^2), otrzymać mogą bezprocentowe zaliczki pieniężne na rachunek przyszłych należności za odstawiony monopolowi tytoń z tegorocznych zbiorów. Plantatorzy, którzy zobowiążą się uprawiać tytoń w okresie czasu conajmniej 5 lat na powierzchni powyżej 1 hektara, mogą otrzymać, za odpowiedniem zabezpieczeniem, odprocentowane pożyczki na pokrycie wydatków inwestycyjnych z uprawą tytoniu.

Ziarno seradeli jako pasza dla koni.

Ziarnem seradeli można częściowo zastąpić owies, a nawet można niem karmić konie robocze, należy jednak do karmy takiej dodawać otręby choćby nawet w niewielkich dawkach. Ponieważ konie karmione ziarnem seradeli podobno trudno oddają kał przeto jako dodatek byłyby wskazane pasze soczyste jak marchew, buraki pastewne lub otręby pszenne, które działają rozwalniająco. W braku wymienionych można zadawać raz dziennie zieloną paszę najlepiej świeżo koszoną trawę, bacząc jednak ażeby ta nie była zagrzaną, bo to wywołać by mogło kolkę lub inne przypadłości.

Gdzie powinno się hodować gęsi?

Hodowlę gęsi na większą skalę można uruchomić tylko tam, gdzie są do dyspozycji odpowiednie duże obszary na pastwiska a więc. błonia, łąki, trawniki, ugory, nieurodzajne pola. Bardzo pomyślne dla hodowli gęsi są tak zwane upory świętojańskie, które po zebraniu owsa są dopiero w czerwcu uprawiane pod ozimінę. Można również wypędzać gęsi na wrzosowiska i na miejsca po karczowanych lasach. Bywają również pastwiska nieprzydatne dla bydła, które zużyć można natomiast dla gęsi. Dla lepszej wydajności poleca się tego rodzaju pastwisko przeorać nawieść, obsiać łubinem i dopiero przyorawszy łubin gdy zakwitnie, obsiać je różnemi roślinami pastewnemi. Należy jednak pamiętać, że w pobliżu każdego pastwiska dla gęsi, nieodzowne jest sąsiedztwo wody. Naogół liczy się 1 ha pastwiska dla 100 gęsi, pasząc je od wczesnej wiosny, aż po późną jesień.

Rozmaitości.

Ogrodzenie dla drobiu.

Najodpowiedniejszym materjałem do ogrodzeń chroniących przed przedostawaniem się drobiu jest płot z siatki drucianej o oczkach 30—40 mm. o grubości drutu 2 mm. umocowany za pomocą klamerek na słupkach drewnianych wkopanych w ziemię w odstępach od 2—3 mtr., wysokich 2 mtr. Oddalenie od drzew jest obojętne. W danym wypadku o ile chodzi o ogrodzenie ogrodu zadrzewionego, siatkę durcianą można nawet przymocowywać bezpośrednio do pni drzew, o ile odstępy i linja jaką się zamierza nadać ogrodzeniu na to pozwalają. W taki sposób można sobie oszczędzić wkopywania słupków, przez co ogrodzenie wypadnie znacznie taniej. Jednakowoż sposób ten nie zaleca się, gdyż może on znaleźć zastosowanie, tylko w specjalnych warunkach gdy rozłożenie drzew na to pozwala. Użycie drutu kolczastego w tym samym celu można również zastosować, jednakowoż tego rodzaju ogrodzenie nie da nigdy zabezpieczenia przed przedostaniem się drobiu do ogrodu.

Produkcja jaj i ich spożycie w Polsce.

Ilość hodowanych w Polsce kur, wynosi około 36 miljonów sztuk, licząc, iż przeciętnie kura niesie 80 szt. jaj, roczna produkcja jaj wynosi w Polsce z g ó ą 3 miljardy sztuk jaj.

Około miljarda sztuk jaj rocznie wywozimy za granicę, a reszta pozostaje na potrzeby wewnętrzne (lęgi i konsumcja).

Dotychczasowe spożycie jaj w Polsce jest stanowczo zamałe. Wynosi bowiem około 50 sztuk na mieszkańca rocznie tj. zaledwie czwartą część tego co w krajach zachodniej Europy. Jaja kurze odznaczają się dużemi własnościami odżywczemi, posiadają bowiem wszystkie składniki pokarmowe niezbędne dla ludzkiego organizmu. Składniki te są w jaju do siebie odpowiednio ustosunkowane, pozatem w jajach stwierdzono obecność witaminów.

A zatem tak doskonały środek odżywczy, „posiadający cenne składniki pokarmowe, znakomicie wzmacniający organizm ludzki, powinien być spożywany w Polsce w większej ilości aniżeli to ma miejsce obecnie.

Kolety z mięsa i ryżu.

Wziąć jakiebądź mięso pieczone, lub gotowane posiekać bardzo drobno, użyć filiżankę tak posiekanego mięsa i filiżankę gotowanego ryżu. Zagotować najpierw z pół filiżanki mleka i następnie wysypać mięso i ryż, także dwie łyżki masła, oraz solu i pieprzu do smaku. Zmieszać dobrze ubite jajko, odstawić w chłodnem miejscu. — Gdy masa zupełnie, ostygnie, wyłożyć na solnicę i wyrobić małe kotleciki, które następnie umoczyć w rozbitem w tartej bułce i usmażyć, w gorącym tłuszczu do zarumienienia.

Roczne spożycie mięsa, mleka i jaj w Polsce.

Roczne spożycie miesa mleka i jaj na 1 mieszkańca przedstawia się jak następuje.

	mięsa	mleka	jaj
w Polsce	27 kg	72 litr	50 szt.
we Francji	38 „	90 „	130 „
w Austrji	20 „	140 „	80 „
w Niemczech	47 „	145 „	120 „
w Ameryce	70 „	225 „	180 „
w Szwecji	21 „	250 „	70 „
w Anglji	60 „	160 „	130 „
w Belgji	38 „	150 „	190 „

Największa konsumcja wynosi: mięsa w Ameryce i w Niemczech, mleka w Ameryce i Szewcji, jaj w Ameryce i Belgji.